

Tarnowskie Góry, 20 stycznia 2023 r.

SPRAWOZDANIE KOMISJI REWIZYJNEJ
Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach
z kontroli dotyczącej działalności
Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry
oraz Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tarnowskich Górach
z kontroli w zakresie zarzutów sformułowanych w piśmie
zarejestrowanym pod numerem BRM.0012.1.10.2022

Skarga, i czynności Komisji.

W dniu 7 października 2022 r. na ręce Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej wpłynęło zawiadomienie o możliwych nieprawidłowościach w działalności Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry oraz Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tarnowskich Górach (dalej: „**MZUiM**”), w kontekście planowanej rozbudowy drogi biegnącej przez działkę Nr 301, położonej w Tarnowskich Górach, obręb Repty Śląskie. Pismo z dnia 7 października 2022 r., zw. Dalej „**Zawiadomieniem**” zarejestrowano pod numerem BRM.0012.1.10.2022.

W treści Zawiadomienia działający przez pełnomocnika właściciele nieruchomości położonych przy ul. Żeromskiego w Dzielnicy Repty Śląskie graniczących z nieruchomością należącą do Miasta Tarnowskie Góry – obejmującą działkę 301, zw. dalej „**Skarżącymi**”, postawili Burmistrzowi Miasta Tarnowskie Góry i MZUiM szereg zarzutów. W szczególności Skarżący zarzucili Burmistrzowi:

1. nierzetelność – polegającą na przekazywaniu obywatelom nieprawdziwych informacji w zakresie wymagań dla określonej kategorii dróg oraz uzasadnienia zmiany klasyfikacji drogi biegnącej przez działkę 301,
2. nielegalność działań podejmowanych jako organ reprezentujący stronę postępowania o wydanie pozwoleń na budowę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tj. z 221 r., poz 2351 z późn. zm., zw. dalej „**p.b.**”) przy wydawaniu pozwolenia na budowę budynku posadowionych na działkach nr 3531/214-3550/214 oraz 3184/214-3189/214.
3. niegospodarność w dysponowaniu środkami publicznymi, wskutek dopuszczania do niewykonania części zobowiązania podmiotem, z którym wskutek przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawarta została umowa o opracowanie dokumentacji projektowej na zadanie pn.: „Budowa drogi – łącznik pomiędzy ulicami Skowronków i Żeromskiego w Tarnowskich Górach”,
4. niegospodarność w dysponowaniu środkami publicznymi, wskutek dopuszczania do przebudowy dróg gminnych w sposób nie zapewniający

zgodności z przepisami ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, tj. Dz.U. Z 2022 r. poz. 1693 z późn. zm., dalej „**u.d.p.**”, oraz rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (t.j. Z 2016 t. poz. 124 z późn. zm., dalej: „**r.w.t.d.**”).

W Zawiadomieniu Skarżący przedstawili uzasadnienie do poszczególnych ww. zarzutów. Skarżący wskazali, że obowiązujący na terenie, którego dotyczy Zawiadomienie plan zagospodarowania przestrzennego (dalej: „**m.p.z.p.**”) umieszcza działkę 301 w obszarze oznaczonym jako teren zabudowy jednorodzinnej. Nieruchomości skarżących położone są wzdłuż wschodniej i zachodniej granicy działki 301. Podali, że działka stanowi wąską drogę polną, którą odbywa się dostęp do ich nieruchomości. Podali, że od Burmistrza otrzymali informacje, że działka 301 zostanie w ramach zadania „Budowa drogi – łącznik pomiędzy ulicami Skowronków i Żeromskiego w Tarnowskich Górach” poszerzona. Poszerzenie ma nastąpić kosztem ich nieruchomości – w drodze wyłączenia na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowywania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz.U. Z 2022 r. poz. 176 z późn. zm., dalej „**u.p.r.i.**”). Wskazali, że takie rozwiązanie będzie dla nich wysoce niekorzystne, gdyż wiązać się będzie z koniecznością wyburzenia ogrodzeń ich nieruchomości, koniecznością przebudowy wjazdów na ich nieruchomości, zbytym zbliżeniu jezdni do okien budynków, oraz wjazdów do garaży. Skarżący poinformowali, że zamierzają podjąć kroki zmierzające do pociągnięcia do odpowiedzialności osób, których działania naruszyły interesy „majątkowe i niemajątkowe” Skarżących i uzyskania odszkodowania w przypadku wyłączenia.

W dalszej części Zawiadomienia Skarżący podali szczegółowe uzasadnienie każdego z zarzutów.

W dniu 18 października 2022 r. Komisja Rewizyjna zgłosiła wniosek do Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach o zlecenie przeprowadzenia kontroli nieobjętej planem pracy na II półroczu 2022 r. w powyższym zakresie.

W dniu 26 października 2022 r. Rada Miejska podjęła Uchwałę nr LV/574/2022 w sprawie zlecenia Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach kontroli nieobjętej planem pracy na II półroczu 2022 r. - w której zleciła Komisji Rewizyjnej przeprowadzenie kontroli działalności Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry oraz Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tarnowskich Górach w zakresie zarzutów sformułowanych w piśmie, zarejestrowanym pod numerem BRM.0012.1.10.2022

Przeprowadzając kontrolę Komisja Rewizyjna w dniu 2 grudnia 2022 r. przeprowadziła wizję terenową. W obecności pracowników Urzędu Miejskiego (w tym Zastępcy Burmistrza Bartosza Skawińskiego) i Miejskiego Zarządu Ulic

i Mostów (w tym Dyrektor MZUiM – Joanny Czyżewskiej) członkowie Komisji Rewizyjnej dokonali oględzin działki 301, której dotyczyła zasadnicza część skargi, oraz działek okolicznych – na których znajduje się układ drogowy wokół Szkoły Podstawowej nr 12 przy ul. Żeromskiego, tj. działki nr 300, 1491/213, samej ulicy Żeromskiego i wjazdów do niej od strony działki 300 (w dwóch miejscach). W trakcie oględzin zapoznano się ze specyfiką zabudowy i urządzeń w granicach działek położonych wzdłuż działki 301, w tym działek osób składających skargę. Obecni pracownicy UM i MZUiM przedstawili mapę planowanej inwestycji.

W dniu 9 grudnia 2022 r. Komisja Rewizyjna odbyła posiedzenie w sali sesyjnej Ratusza Miejskiego w Tarnowskich Górach – na którym obecni byli przedstawiciele Urzędu Miejskiego (zw. dalej „UM”) i Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów. Członkowie Komisji Rewizyjnej na posiedzeniu zapoznali się z dokumentacją zadania p.n. „Budowa drogi – łącznik pomiędzy ulicami Skowronków i Żeromskiego w Tarnowskich Górach”, oraz wysłuchali wyjaśnień obecnych pracowników UM.

Komisja Rewizyjna ustaliła, co następuje.

Działka 301 stanowi dojazd do ulicy Żeromskiego – wykorzystywany przez niektórych Skarżących jako dostęp do drogi publicznej. Gmina Tarnowskie Góry każdorazowo na wniosek właścicieli sąsiadujących z działką 301 nieruchomości wydawała zgodę na dostęp do drogi publicznej przez tą działkę. Działka 301 jest pokryta częściowo nawierzchnią bitumiczną, a częściowo jest drogą nieutwardzoną. Po obu stronach drogi znajdującej się na działce 301 znajdują się płoty ogradzające nieruchomości Skarżących, oraz podjazdy. Droga na działce 301 ma ok 4,2-4,7m szerokości. Niektóre z płotów nie stoją precyzyjnie w granicy nieruchomości, minimalnie zachodząc na działkę 301.

W pismach przewodnich do postanowień, na mocy których udostępniano mieszkańcom dostęp do drogi publicznej działką 301, znajdowała się każdorazowo informacja, że droga nie będzie przebudowywana w terminie 10 lat od daty wydania tych postanowień. Ostatni taki odnotowany przypadek miał miejsce w roku 2019.

Zgodnie z m.p.z.p. Działka 301 stanowi obszar 38R-MNI – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z podstawowym przeznaczeniem pod zabudowę tego typu.

W 2020 r. rozpoczęto planowanie inwestycji p.n. „Budowa drogi – łącznik pomiędzy ulicami Skowronków i Żeromskiego w Tarnowskich Górach”. W ramach tego zadania zaplanowano poszerzenie drogi na działce 301 – do osiągnięcia przez nią minimalnych parametrów drogi publicznej – tj. 5m szerokości. Budowa taka wiąże się z koniecznością wyłączenia fragmentów nieruchomości skarżących – wzdłuż działki 301.

Budowa drogi na działce 301 nie była bezpośrednio (z nazwy) ujęta w Wieloletnim Planie Budowy i Remontu Dróg na lata 2016 – 2022. Została tam jednak oznaczona jako część większej inwestycji - „budowa ul. Kosów od ul. Stefana Żeromskiego”. Planowana inwestycja ma upłynnić ruch na ul. Żeromskiego, w tym w szczególności ten związany z odwożeniem dzieci do szkoły – tworząc układ komunikacyjny za szkołą. Układ drogowy ma służyć też na potrzeby mieszkańców intensywnie powstającej w tym rejonie zabudowy jednorodzinnej. Powstanie nowej dzielnicy mieszkaniowej pomiędzy ul. Żeromskiego i Skowronków powoduje zwiększenie natężenia ruchu. Nowy układ drogowy ma też na celu ułatwienie dojazdu do terenów gminnych przeznaczonych na usługi publiczne znajdujących się w tym rejonie.

W chwili obecnej trwają prace projektowe w ramach zadania „Budowa drogi – łącznik pomiędzy ulicami Skowronków i Żeromskiego w Tarnowskich Górach”, a decyzja w przedmiocie wywłaszczenia części nieruchomości Skarżących nie została jeszcze wydana. Nie toczy się też obecnie postępowanie zmierzające do jej wydania. W chwili obecnej ustalenie przebiegu inwestycji na działce nr 301 w sąsiedztwie nieruchomości Skarżących nie jest jeszcze przesądzone – ale jest prawdopodobne.

Postępowanie w przedmiocie wywłaszczenia nieruchomości, w razie jego wszczęcia z wniosku Burmistrza, prowadzone będzie w oparciu o przepisy u.p.r.i. W trybie przewidzianym w tej ustawie postanowienia m.p.z.p. nie mają znaczenia dla dopuszczalności wywłaszczenia. Organem prowadzącym postępowanie będzie Starosta Tarnogórski, a Gmina Tarnowskie Góry – stroną (wnioskodawcą). Właściciele działek podlegających wywłaszczeniu będą z mocy prawa stroną postępowania. U.p.r.i. gwarantuje właścicielom wywłaszczanych nieruchomości odszkodowanie – i dysponują oni ustawowymi narzędziami weryfikacji jego wysokości w toku instancji.

Z praktyki Urzędu Miejskiego wynika, że sposób dokonania odszkodowania ustalany jest indywidualnie z właścicielami wywłaszczanych nieruchomości: następuje, w zależności od ich preferencji i technicznych możliwości, bądź to w naturze (poprzez np. odbudowę płotu obok dotychczasowego), bądź w pieniądzu.

Niektóre z dróg w Tarnowskich Górach, na których niedawno ułożono nową nawierzchnię, w tym te wymienione w Zawiadomieniu, są w istocie węższe niż 5 m. Prace na tych drogach nie były budową drogi w rozumieniu u.d.p., a jedynie polegały na pracach odtworzeniowych – położeniu nowej nawierzchni asfaltowej w miejsce wcześniej istniejącej starej – przy okazji budowy kanalizacji. MZUiM przejął te drogi w stanie, w których nie spełniały wymogów co do szerokości po wcześniejszych zarządach.

Komisja zważyła do następuje.

Zarzuty podniesione przez Skarżących w Zawiadomieniu są niezasadne.

Odnosząc się do zarzutu 1 Komisja uznała, że Burmistrz nie przedstawiał Skarżącym nieprawdziwych informacji. W toku kilku spotkań z zainteresowanymi Skarżącymi przekazano im przyjęte przez Burmistrza uzasadnienie celowości dokonywania inwestycji, oraz wyjaśniono jakie są wymagane przepisami parametry drogi. Uzasadnienie to powtórzone zostało również w kierowanej do stron korespondencji. Wbrew twierdzeniom Zawiadomienia Burmistrz nie twierdził nigdy, że działka 301 ma mniej niż 3 m szerokości, co byłoby zresztą oczywiście sprzeczne z rzeczywistością.

Z materiałów przedstawianych Skarżącym, jak i z wyjaśnień UM wynika, że układ komunikacyjny w przedmiotowej okolicy jest wystarczający dla obecnie istniejącej zabudowy – jednak jest niekomfortowy i niewydolny, i w perspektywie dalszej rozbudowy Dzielnicy – stanie się niewystarczający. Pozostawienie go bez inwestycji takiej jak planowana przez MZUiM wiązać musi się z coraz większymi problemami komunikacyjnymi w okolicy. Problemy te już obecnie są znaczne, z uwagi na korkowanie się ul. Żeromskiego w związku z funkcjonującą przy niej Szkołą Podstawową nr 12. Projektowany układ komunikacyjny umożliwi zmniejszenie tego problemu.

W treści pism kierowanych do Skarżących Komisja nie dopatrzyła się chęci wprowadzenia ich w błąd. Pisma te zawierają opis wymogów stawianych drogom publicznym, przedstawiając ustawowe (rozporządzeniowe) wyliczenia oraz parametry. Ton pism jest neutralny, zawiera informacje o chęci zminimalizowania wyłączeń oraz wskazuje na potrzeby lokalne, zawierając zwięzłe uzasadnienie działań Burmistrza i MZUiM.

Zapewnienie składane mieszkańcom przed rozpoczęciem planowania inwestycji - że droga nie jest planowana do przebudowy w terminie 10 lat - okazało się od strony prawnej prawdziwe. Planowana inwestycja nie jest bowiem „przebudową”, a „budową” drogi. Rzeczywiście jednak potoczne rozumienie takiego zapewnienia może być takie, że dotychczasowy stan drogi utrzyma się przez dłuższy czas, bez jakichkolwiek inwestycji. Komisja oceniła, że na przyszłość rozsądne wydaje się precyzyjniejsze formułowanie informacji o planach inwestycyjnych, lub ich braku – np. poprzez dodanie zastrzeżenia, że plany są, lub nie są czynione „w chwili sporządzenia niniejszego pisma”, i dodawanie zastrzeżenia, że układ komunikacyjny podlega ciągłym analizom i plany inwestycyjne mogą zmieniać się w zależności od potrzeb.

Nie jest jednak powyższe zdaniem Komisji podstawą do stwierdzenia, że Burmistrz naraził Skarżących na szkodę, ani że zobowiązał się do nieczynienia w okolicy żadnych prac budowlanych, czy też nawet, że przedstawił mieszkańcom informację nierzetelną. Zapewnienie było na moment sporządzenia pisma prawdziwe, i nie wyłączało możliwości prowadzenia analiz i planowania inwestycji – a co najwyżej sugerowało większe niż rzeczywiste odsunięcie tych prac w przyszłość.

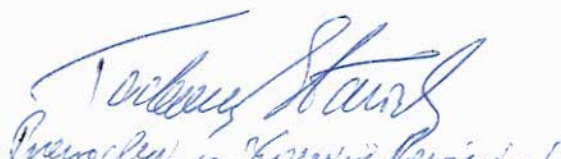
Odnosząc się do zarzutu nr 2 należy zanotować, że Gmina i MZUiM zasadniczo nie brały udziału jako strona w postępowaniach w przedmiocie pozwolenia na budowę na nieruchomościach Skarżących. Burmistrz reprezentując Gminę jedynie wydawał postanowienia, w których umożliwiał dostęp do drogi publicznej niektórym z nich. Było to jednak działanie w ramach *dominium* gminy - jako podmiotu prawa prywatnego. Pojęcie strony w postępowaniu w przedmiocie pozwolenia na budowę podlegało ustawowym modyfikacjom (zawężeniu) - przez co nie w każdym z postępowań w przedmiocie pozwolenia na budowę Gmina była stroną. Gmina nie miała jednak publicznoprawnych kompetencji (rozumianych tu jako „możliwość i obowiązek działania”) do kształtowania przebiegu tych postępowań. W postanowieniach Burmistrza o wydaniu pozwolenia na dostęp do drogi publicznej przez działkę 301 trudno dopatrzeć się nielegalności. Wydaje się, że postulat działania „legalnego” przede wszystkim odnosi się do organu prowadzącego postępowanie. Należy zanotować, że to Starosta Tarnogórski był organem prowadzącym postępowania w przedmiocie pozwoleń na budowę, i to on dokonywał interpretacji planów zagospodarowania przestrzennego, i zgodności zamierzeń budowlanych z przepisami.

Odnosząc się do zarzutu nr 3 Komisja zapoznała się z umową w przedmiocie prac projektowych dot. inwestycji p.n. „Budowa drogi – łącznik pomiędzy ulicami Skowronków i Żeromskiego w Tarnowskich Górach” i nie dopatrzyła się w niej nieprawidłowości. Według informacji uzyskanych z MZUiM umowa nie jest jeszcze wykonana, a prace projektowe trwają. Wobec trwania prac nad wykonaniem umowy ocena, czy jest ona wykonana prawidłowo byłaby przedwczesna. Aktualny sposób wykonywania umowy przez wykonawcę nie budzi zastrzeżeń.

Odnosząc się do zarzutu nr 4 Komisja przyjęła wyjaśnienie dotyczące przyczyn faktu, iż niektóre z ulic w Tarnowskich Górach, w tym wzmiankowana w Zawiadomieniu ul. Spacerowa, nie mają szerokości 5m - a mimo to zostały niedawno wyremontowane. Ulice te nigdy nie miały wymaganej szerokości, i zostały przejęte przez MZUiM po poprzednich zarządcach z takimi właśnie parametrami. Zważywszy, że wykonywane na nich prace skutkujące odnowieniem nawierzchni były jedynie robotami odtworzeniowymi przy budowie kanalizacji - prowadzenie tych prac nie było niezgodne z prawem czy niegospodarne, a osiągnięcie przez ww. ulice parametrów drogi publicznej wskutek wykonania tych prac nie było konieczne.

Komisja w toku przeprowadzonych czynności nie dopatrzyła się także innych, nieobjętych Zawiadomieniem uchybień ze strony Burmistrza i MZUiM, które wymagałyby odrębnej kontroli.

2012023

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej